WIKIPEDIA

Tagdalin kieli

Songhaikielten puhuma-alue.

Tagdal ja **tabarog** ovat songhaikielten pohjoisryhmään kuuluvia kielimuotoja, joita puhutaan Nigerin Abalakin seudulla. Tutkija Robert Nicolaï käyttää niistä yhteisnimitystä *tihishit* (”mustien kieli”). Tagdalin ja tabarogin puhujat kutsuvat tällä nimellä kaikkia pohjoisia songhaikieliä ja Nigerjoen varrella asuvat tuaregit tarkoittavat sillä myös eteläisiä kieliä.[1]

Tagdalin puhujat ovat vaaleaihoisia igdaleneja ja heidän entisiä mustia orjiaan. Igdalenien asuinalue keskittyy Tamayan, Mazababoun ja Tiguirwitin kylien ympärille ja ulottuu Ingallin pohjoispuolelle. Tabarogia puhuvat iberoganit ovat ilmeisesti mustien orjien jälkeläisiä, jotka asuvat pääosin Abalakin kaakkoispuolella. Igdaleneja arvioidaan olevan orjien jälkeläiset mukaan luettuna 10 000–20 000 ja iberoganeja noin 7 000 henkeä. Molempia ryhmiä pidetään virallisesti tuaregeina. Heidän perinteinen elinkeinonsa on paimentolaisuuteen perustuva karjanhoito, mutta nykyään monet harjoittavat myös maanviljelyä, kaupankäyntiä ja käsityöammatteja. Toisena kielenään kumpikin ryhmä puhuu tuaregikieli tamajaqia, ja igdalenit myös kirjoittavat sitä arabialaisella ja tifinaghin kirjaimistolla. Varsinkin iberoganien joukossa on myös yksikielisiä puhujia. Äidinkieltä arvostetaan, ja sen asema vaikuttaa turvatulta.[1]

Nicolaï pitää pohjoisia songhaikieliä tamajaqin ja songhain ”sekakielinä”. Rueckin ja Christiansenin mukaan tagdal ja tabarog ovat keskenään täysin ymmärrettäviä ja tagdalia käytetään myös molempien yhteisnimityksenä. Erot lähialueen sukukieliin, Ingallin tasawaqiin ja Malin Ménakan piirissä puhuttavaan tadaksahakiin ovat huomattavasti suurempia. Tuaregivaikutuksen osalta tagdalilla näyttää olevan näiden kielten suhteen välittävä asema.[1]

Lähteet

1. Rueck, Michael J. & Christiansen, Niels: Northern Songhay languages in Mali and Niger: a sociolinguistic survey (http://www.sil.org/silesr/1999/008/nsonghay.html) 2001. SIL International. Viitattu 18.7.2012. (englanniksi)